

Jak odróżnić fakt od opinii, sprawdzić wiarygodność źródła i nie ulec manipulacji? Takie umiejętności mają zdobywać uczniowie szkół ponadpodstawowych w ramach nowego ogólnopolskiego programu edukacyjnego „Tylko Pomyśl”, realizowanego przez Główny Inspektorat Sanitarny (GIS) i Uniwersytet SWPS. Zajęcia będą poświęcone m.in. dezinformacji w internecie, przekazom dotyczącym zdrowia oraz technikom marketingowym stosowanym przez przemysł tytoniowy i nikotynowy.

Krytyczne myślenie coraz ważniejsze

Program przygotowano z myślą o młodych ludziach funkcjonujących w środowisku pełnym sprzecznych komunikatów, fake newsów i treści rozpowszechnianych za pośrednictwem mediów społecznościowych. Jego podstawowym celem jest rozwijanie krytycznego myślenia oraz umiejętności świadomego korzystania z informacji.

Podczas zajęć uczestnicy mają uczyć się analizowania treści i źródeł, logicznego wyciągania wniosków oraz podejmowania decyzji na podstawie faktów i dowodów. Ważnym elementem będzie również rozpoznawanie błędów poznawczych i manipulacji, oddzielanie emocji od faktów oraz formułowanie własnych, uzasadnionych opinii.

W praktyce chodzi o wykształcenie nawyku sprawdzania informacji przed uznaniem ich za prawdziwe oraz oceniania jakości przedstawianych dowodów.

E-papierosy przykładem manipulacji

Jednym z głównych obszarów programu będą mechanizmy wpływania na odbiorców na przykładzie informacji o e-papierosach, produktach nikotynowych i zdrowiu.

Analizowane mają być techniki perswazji, strategie marketingowe oraz sposoby konstruowania przekazów wpływających na opinie i zachowania konsumentów. Uczniowie będą uczyć się rozróżniania wyników badań naukowych od opinii, mitów i uproszczeń oraz sprawdzania, kto jest autorem określonego komunikatu i na jakich źródłach został on oparty.

Zdrowie i szczepienia pod lupą

Kolejnym elementem będzie ocena wiarygodności informacji zdrowotnych. Jako przykład wykorzystane zostaną szczepienia ochronne. Zajęcia mają pokazać, jak korzystać z rzetelnych źródeł, analizować dowody naukowe i identyfikować informacje niezwerifikowane lub wprowadzające w błąd.

Zdobyte kompetencje mają mieć znacznie szersze zastosowanie. Ich celem jest przygotowanie młodych ludzi do podejmowania świadomych decyzji dotyczących zdrowia, profilaktyki i codziennych wyborów.

Szkoła kontra dezinformacja

Dużo miejsca poświęcono również internetowi i mediom społecznościowym, gdzie prawdziwe informacje funkcjonują obok fałszywych wiadomości, teorii spiskowych i przekazów bazujących przede wszystkim na emocjach.

Uczniowie mają poznawać sposoby weryfikowania takich treści, sprawdzania ich pochodzenia i

rozpoznawania mechanizmów manipulacji. Program ma w ten sposób budować większą odporność młodzieży na dezinformację i uczyć odpowiedzialnego korzystania z informacji dostępnych w sieci.

Program dla szkół w całej Polsce

Do „Tylko Pomyśl” mogą przystępować szkoły ponadpodstawowe z całego kraju. Zajęcia będą prowadzone przez wcześniej przeszkolonych nauczycieli korzystających z gotowych scenariuszy i materiałów edukacyjnych.

Koordinację przedsięwzięcia powierzono jednostkom Państwowej Inspekcji Sanitarnej na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym. Szkoły zainteresowane udziałem powinny zgłaszać się do właściwych terenowo powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych.

Program ma więc wykraczać poza tradycyjne przekazywanie wiedzy. Jego zadaniem jest wyposażenie młodych ludzi w narzędzia pozwalające samodzielnie oceniać informacje. W czasach, gdy fałszywa wiadomość może dotrzeć do tysięcy odbiorców w ciągu kilku minut, umiejętność zatrzymania się, sprawdzenia źródła i krytycznej oceny przekazu staje się jedną z podstawowych kompetencji.

Dla potrzeb realizacji programu przygotowano stronę internetową, na której można znaleźć więcej informacji www.gov.pl.

Źródło: GIS